

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΤΟΣ 11ον

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΛΙΟΣ 1966

ΤΕΥΧΟΣ 1 - 2

ΟΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΩΣ ΠΗΓΗ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ *

(ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΑΥΤΗΣ)

ΥΠΟ
Ι. Ν. ΚΟΥΛΗ

1. Το θέμα των εν Ελλάδι λειτουργουσών ιδιωτικών 'Ασφαλιστικών 'Εταιρειών έρευνάται κατωτέρω μόνον από της άπόψεως της σημασίας της 'Ιδιωτικής 'Ασφαλίσεως ως παράγοντος άποταμιεύσεως και ως πηγής έφοδιασμού της Οικονομίας διά κεφαλαίων. Δύο ειδικώτερα ζητήματα ανακύπτουν σχετικώς προς εξέτασιν :

α) Το ζήτημα του προσφορωτέρου τρόπου τοποθέτησεως των εις τας ασφαλιστικές έπιχειρήσεις συγκεντρουμένων κεφαλαίων, και β) το ζήτημα των δυνατοτήτων και των μέσων αύξήσεως της «άσφαλιστικής παραγωγής» και έπομένως του σχηματισμού άποταμιευτικού κεφαλαίου διά της άσφαλίσεως.

2. Το πρώτον ζήτημα έχει μεγαλυτέραν πρακτικήν σημασίαν παρ' ήμιν ή εις άλλας χώρας, κατ' άκολουθίαν του γεγονότος ότι ή 'Ελληνική άγορά κεφαλαίων ως έκ του άνοργανώτου αύτης δέν λειτουργεί ικανοποιητικώς ως δεξαμενή κεφαλαίων, ένφ αι εις κεφάλαια άνάγκαι της 'Ελληνικής Οικονομίας είναι, ως έκ του χαμηλοθ εισέτι επιπέδου οικονομικής αναπτύξεως της χώρας, σημαντικά. Κατά συνέπειαν, έμφανίζεται περισσότερο επιτακτική παρ' ήμιν ή άλλαχού ή άνάγκη της δσον τό δυνατόν μεγαλυτέρας χρησιμοποίησεως των διά των ιδιωτικών άσφαλίσεων συγκεντρουμένων κεφαλαίων προς κάλυψιν των σπουδαιοτέρων εις μακροπρόθεσμα κεφάλαια αναγκών της Οικονομίας.

* Η μελέτη αύτη ύπεβλήθη τόν 'Ιούλιον του παρελθόντος έτους προς την Διοίκησιν της Τραπέζης της 'Ελλάδος εις άπάντησιν σχετικού έρωτήματος ταύτης. Δημοσιεύεται ένταύθα ως άρχικώς έγράφη, με έλαχίστας μόνον προσθήκας εις την § 16, αναφερομένης εις τό ειδικώτερον θέμα των 'Ασφαλειών Ζωής.

2 Οί έν Έλλάδι ιδιωτικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί ώς πηγή έφοδιασμού διά κεφαλαίων τής Έλληνικής οικονομίας

Διά νά έκτιμηθῆ ἡ πρακτική άξία τής συνδρομής τήν όποίαν δύνανται άπό τής άπόψεως αὐτῆς νά παράσχουν αἱ 'Ασφαλιστικά 'Εταιρείαι πρέπει νά ληφθῆ ύπ' όψιν, ότι ἡ συνολική ύπό μορφήν καταβολῆς ασφαλιστρων πραγματοποιηθεῖσα άποταμίευσις, ἤτοι τό σύνολον τών πραγματοποιηθέντων ασφαλιστρων (σύνολον «άσφαλιστικής παραγωγῆς»), όλων όμοῦ τών Ιδιωτικῶν 'Ασφαλιστικῶν 'Επιχειρήσεων αἱ όποια δροῦν έν 'Ελλάδι άνήρχετο εἰς 114,8 έκατομ. ν. δραχμῶν κατά τό έτος 1950, 138,5 τό 1951, 152 έκατ. τό 1952 καί 208 έκατ. τό 1953¹, ². 'Εκ τών άριθμῶν αὐτῶν προκύπτει ότι ἡ ασφαλιστική παραγωγή σημειώνει μεταπολεμικῶς σταθεράν καί οὐχι έπουσιώδη αύξησιν.

'Εκ τής συνολικής ασφαλιστικής παραγωγῆς τό 1/3 περίπου, ἤτοι 52 περίπου έκατομμύρια κατά τό 1952 καί 74 έκατομμύρια κατά τό 1953, άναλογοῦν εἰς τās έν 'Ελλάδι διά τών πρακτορειῶν τών δρώσας άλλοδαπās 'Ασφαλιστικās 'Εταιρείας. Σχετικῶς πρέπει νά σημειωθῆ ότι έκ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τών ύπό τών άλλοδαπῶν 'Εταιρειῶν πραγματοποιουμένων ασφαλιστρων τό άπομένον μετά τήν άφαίρεσιν τών πρὸς τοῦς πράκτορας αὐτῶν καταβαλλομένων προμηθειῶν, τών καταβαλλομένων άποζημιώσεων καί τών έξόδων διαχειρίσεως μεταφέρεται, κατόπιν προσφάτου νομοθετικής ρυθμίσεως, έξ ὀ λ ο κ λ ἤ ρ ο υ εἰς τήν άλλοδαπήν. Συνεπῶς, ἡ άποταμίευσις ἡ πραγματοποιουμένη διά τής εἰς άλλοδαπās 'Εταιρείας άσφαλίσεως κατά τό πλεῖστον άπόλλυται διά τήν 'Ελληνικήν Οικονομίαν, ἤτις έξ άλλου ύφίσταται καί συναλλαγματικήν δαπάνην λόγω μεταφορās τών ασφαλιστρων.

---

1. Τ' άνωτέρω ποσά άποτελοῦν τήν άκαθάριστον ασφαλιστικήν παραγωγήν έκάστου έτους. 'Εκ ταύτης πρέπει νά έκπεσθῆ, προκειμένου νά έξευρεθῆ ἡ καθαρὰ ασφαλιστική παραγωγή ὠρισμένον ποσοστόν, άντιπροσωπεῖον τās ύπό τών 'Ασφαλιστικῶν 'Εταιρειῶν παρανόμως γενομένης έπιστροφās ασφαλιστικῶν δικαιωμάτων (βλ. κατωτ.). Τό ποσοστόν τοῦτο δέν δύναται νά υπολογισθῆ άκριβῶς διότι πρόκειται περι παρανόμων έπιστροφῶν διενεργουμένων εἰς διάφορον ύψος ύπό τών καθ' έκαστα 'Εταιρειῶν, πιθανῶς δμως δέν ύπερβαίνει τοῦτο κατά μέσον δρον τὰ 15% τής άκαθαρίστου ασφαλιστικής παραγωγῆς.

2. 'Η μεγαλειτέρα, έν συγκρίσει πρὸς τὰ προηγούμενα έτη, οὔξησις κατά τό 1953 τής ασφαλιστικής παραγωγῆς όφείλεται εἰς τήν συναλλαγματικήν άναπροσαρμογήν, ἤτις εἶχεν ώς συνέπειαν άντίστοιχον αύξησιν τοῦ εἰς δραχμάς ισοτίμου τῶν εἰς συνάλλαγμα ασφαλιστρων.

Οί έν Έλλάδι Ιδιωτικοί άσφαλιστικοί όργανισμοί ώς πηγή έφοδιασμού 3
 διά κεφαλαίων τής έλληνικής οίκονομίας

3. Τό ζήτημα τής τοποθετήσεως τών άσφαλιστικών Κεφαλαίων
 θά πρέπη νά έξετασθῆ από δύο άπόψεων: α) 'Από τής άπόψεως
 τής σήμερον άκολουθουμένης ύπό τών άσφαλιστικών 'Επιχειρήσεων
 πολιτικής τοποθετήσεων' και β) από τής άπόψεως τών ένδεικνυο-
 μένων και δυναμένων νά έπενεχθοῦν εις τήν πολιτικήν ταύτην
 μεταβολών.

4. Έκ τής μελέτης τών 'Ισολογισμών τών τριών μεγάλων και
 τών κυριωτέρων έκ τών μικροτέρων 'Ελληνικών 'Ασφαλιστικών 'Ε-
 ταιρειών προκύπτουν αί άκόλουθοι διαπιστώσεις ώς πρός τās σπου-
 δαιοτέρας μορφάς τοποθετήσεων τών άσφαλιστικών κεφαλαίων κατά
 τό έτος 1953.

α) Μεγάλοι Έταιρείαι

	«'Εθνική»	«'Αστήρ»	«Φοίνιξ»
	(%, επί συνόλου 'Ενεργητικοῦ)		
Ταμείον—Καταθέσεις	4,31 (3,10)	29,79 (17,31)	4,60
Χρηματογραφα	9,50 (10,63)	9,85 (27,72)	14,91
'Ενυπόθηκα δάνεια	0,09 (5,11)	— (15,89)	0,50
'Ακίνητα	39,66 (66,46)	17,64 (14,06)	4,60
Συγκεκριαυμμένοι πιστώσεις πρός άσφαλιζο- μένους (εισπρακτέα άσφάλιστρα)	22,0 (8,84)	32,87 (14,32)	39,91
Συγκεκριαυμμένοι πιστώσεις πρός άντασφαλι- ζομένους και έτεροι χρεωστικοί λογαριασμοί	19,1 (5,23)	4,62 (1,71)	27,13

ΣΗΜ.—Οί έντός άγκυλών αριθμοί δεικνύουν τās άντιστοιχους άναλο-
 γίας έκ τοῦ ίσολογισμοῦ τοῦ έτους 1938.

4 Οι έν Έλλάδι ιδιωτικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί ως πηγή έφοδιασμού
διά κεφαλαίων τής έλληνικης οικονομίας

6) Μικραί Έταιρείαι

	«Ανατολή»	«Άσπς Πρόνοια»	«Έθν. Ίδρυμα Άσφαλείων»	«Γενικά Άσφ. Έταιρ. Έλλάδος»	«Ένωσις»	«Κυκλαδική»	«Ιονική»
Ταμείον - Καταθέσεις	6,31	6,68	8,74	6,34	4,89	11,39	14,40
Χρηματογράφα	0,006	11,93	1,19	10,55	0,04	4,83	21,10
Ένυπόθηκα δάνεια	—	—	—	—	—	—	—
Άκίνητα	47,14	—	3,37	64,64	28,44	30,89	—
Πιστώσεις πρὸς ασφαλιζο- μένους (εισπρακτέα ασφάλιστρα)	3,52	60,18	} 29,0	18,47	31,11	} 15,44	21,60
Πιστώσεις πρὸς άντασφαλι- ζομένους καί έτεροι χρεω- στικοί λ/σμοί	30,74	15,12		—	8,89		37,70

Αί άνωτέρω άναλογίαι προκύπτουν, ώς προηγουμένως έσημειώθη, έκ τών στοιχείων τοῦ Ένεργητικοῦ τών διαφόρων Άσφαλιστικῶν Έταιρειῶν, ή έν τῷ όποίῳ άναγραφομένη άξία άκινήτων καί χρηματογράφων εἶναι ὁμως οὐχι ή κατά τόν χρόνον καταρτίσεως τοῦ Ίσολογισμοῦ τρέχουσα άξισ, άλλ' ή άξία κτήσεως αὐτῶν.

5. Εἰς τοὺς άνωτέρω πίνακας έντύπωσιν προκαλεῖ πρώτον τὸ σημαντικόν ποσοστόν τοῦ ένεργητικοῦ πολλῶν μεγάλων άσφαλιστικῶν έταιρειῶν τὸ όποῖον έχει τοποθετηθῆ εἰς άκίνητα, καί δεύτερον τὸ άκόμη σημαντικώτερον ποσοστόν τὸ όποῖον άπορροφοῦν αἱ συγκεκαλυμμένα πιστώσεις πρὸς ασφαλιζόμενας καί άντασφαλιζόμενας Έταιρείας (τοῦ Έσωτερικοῦ καί Έξωτερικοῦ). Αἱ πιστώσεις αὐται, έμφανιζόμεναι ὑπό μορφήν χρεώσεως τών ασφαλιζομένων ή τών άντασφαλιζομένων Έταιρειῶν διά τὰ ὑπ' αὐτῶν καταβλητέα ασφάλιστρα ή άντασφάλιστρα, δεσμεύουν έν σημαντικόν, εἰς τινας δέ περιπτώσεις τὸ μεγαλύτερον μέρος, τών άσφαλιστικῶν κεφαλαίων, παρέχονται άνευ οὐδενός τόκου καί εἶναι βραχυπρόθεσμοι, εἰς πολλὰς δέ περιπτώσεις έχουν καταστή de facto μεσοπρόθεσμοι. Χαρακτηριστικόν εἶναι τὸ γεγονός ὅτι τὸ ποσοστόν επί τοῦ συνόλου τοῦ ένεργητικοῦ τών τοιούτων πιστώσεων έμφανίζεται ὕψηλόν καί εἰς τὰς τραπεζικὰς Άσφαλιστικὰς Έταιρείας, αἱ όποῖαι συγκεντρώνουν τὸ

μεγαλύτερον μέρος τής συνολικής ασφαλιστικής παραγωγής και εις τās όποιας αί πιστώσεις πρὸς ασφαλιζόμενους και άντασφαλιζόμενους άνέρχονται συνολικῶς εις σχετικῶς σημαντικόν ποσόν (περὶ τὰ 60 έκ.ατ. ν. δραχμῶν κατά τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1953), άποτελοῦσαι οὕτω πρόσθετον πιστοδότησιν τής Οικονομίας.

Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι άκόμη τὸ εις τὸν Ἰσολογισμόν ώρισμένων Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν έμφανιζόμενον άσύνηθες ποσοστὸν Ταμείου · Καταθέσεων επί τοῦ συνόλου τοῦ ένεργητικοῦ αὐτῶν.

Τὸ ποσοστὸν τοῦτο εἶναι τόσον ὑψηλόν (π.χ. εις τήν περίπτωση τής Ἐταιρείας «Ἀστήρ» φθάνει τὸ 1/3 περίπου τοῦ ὕψους τοῦ Ἐνεργητικοῦ) ὥστε νά μή δικαιολογῆται έκ τής άνάγκης καλύψεως τρεχουσῶν ὑποχρεώσεων. Τὸ γεγονός άκριβῶς αὐτὸ δημιουργεῖ τήν ὑπόνοιαν ὅτι τὸ άνωτέρω ποσοστὸν εις τήν πραγματικότητα έξυπηρετεῖ έν μέρει τὸν σκοπὸν τής διειργείας ὑπὸ τῶν άντιστοίχων ασφαλιστικῶν έπιχειρήσεων (ἢ τῶν συμμετεχουσῶν εις ταύτας Τραπεζῶν) βραχυπροθέσμων, ὑψηλῆς άποδοτικότητος τοποθετήσεων, οἱ ὁποῖαι δέν καταχωροῦνται εις τὸν Ἰσολογισμόν, αλλά τὰ εις ταύτας άφιερούμενα κεφάλαια έμφανίζονται εις τὸ Ἐνεργητικόν ὡς ηῤξημένον Ταμείον.

6. Ἡ άνωτέρω περιγραφείσα σύνθεσις τοῦ Ἐνεργητικοῦ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν οὐδόλως άντίκειται εις τās διατάξεις τής Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας, δοθέντος ὅτι ἡ ρυθμιστικῆ έπέμβασις ταύτης εις τήν πολιτικὴν τοποθετήσεων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ὀργανισμῶν άφορᾷ άποκλειστικῶς εις τήν «Ἀσφαλιστικὴν Τοποθέτησιν». Πράγματι, κατά τὸ Β. Διάταγμα τής 18 Ἰαυουαρίου 1947 και τās μεταγενεστέρας τροποποιήσεις τούτου, αί Ἀσφ. Ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ὅπως 20% τῶν καθαρῶν αὐτῶν κερδῶν διαθέτουν κατ' ἔτος διὰ τήν δημιουργίαν τακτικοῦ άποθεματικοῦ μέχρι τοῦ σχηματισμοῦ κεφαλαίου ἴσου πρὸς τὸ μετοχικόν αὐτῶν κεφάλαιον. Ἐπίσης ὑποχρεοῦνται ὅπως τὸ κεφάλαιον τοῦ τακτικοῦ άποθεματικοῦ και τὸ ποσόν τής έτησίης προσαυξήσεως τούτου, ὡς και τὸ 1/5 τοῦ Μετοχικοῦ αὐτῶν κεφαλαίου έπενδύουν (κατ' έπιλογὴν) εις τοποθετήσεις περιοριστικῶς καθοριζόμενας ὑπὸ τοῦ Νόμου, και δὴ εις καταθέσεις εις δραχμὰς ἢ εις συνάλλαγμα πρὸς Τραπεζίαις, εις χρηματόγραφα και εις άκίνητα. Αἱ έπενδύσεις αὗται τοῦ τακτικοῦ άποθεματικοῦ και τοῦ άνωτέρω ποσοστοῦ τοῦ Μετοχικοῦ Κεφαλαίου άποτελοῦν τήν προαναφερθεῖσαν «Ἀσφαλιστικὴν Τοποθέτησιν», ἣτις θεωρεῖται ὑπὸ τής άρμοδίας Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου ὡς άποτελοῦσα έπαρκῆ κατοχύρωσιν τῶν συμφερόντων τῶν ἠσφαλισμένων. Σημειω-

6 Οι έν Έλλάδι ιδιωτικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί ως πηγή έφοδιασμού:
διὰ κεφαλαίων τής ελληνικής οικονομίας

τέον ότι τὸ διὰ τῶν ἀνωτέρω περιορισμῶν, ὡς καὶ διὰ τῶν διατάξεων περὶ τεχνικοῦ ἀποθεματικοῦ (βλ. κατ.) διαμορφωθὲν ἐν Έλλάδι καθεστῶς κρατικοῦ ἐλέγχου τῶν Ἰδιωτικῶν Ἀσφαλίσεων εἶναι ἐκ τῶν αὐστηροτέρων τὰ ὁποῖα ὑφίστανται εἰς τὰς διαφόρους χώρας— ἐξαιρουμένου τοῦ τῆς Σουηδίας.

Πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἀπαιτήσεις τῆς Ἀσφαλιστικῆς Νομοθεσίας ἔχουν πλήρως συμμορφωθῆ αἱ Ἀσφαλιστικαὶ Ἐταιρεῖαι, δοθέντος ὅτι εἰς τὰς περισσοτέρας ἐξ αὐτῶν μόνον ἡ ἀξία ἀκινήτων καὶ χρηματογράφων ἢ ἀναγραφομένη ἐν τῷ Ἰσολογισμῷ ὑπερκαλύπτει τὸ συνολικόν ποσὸν τοῦ (μέχρι τοῦδε δημιουργηθέντος) τακτικοῦ αὐτῶν ἀποθεματικοῦ καὶ τοῦ 1/5 τοῦ Μετοχικοῦ αὐτῶν κεφαλαίου.

7. Κρίνομένη ἐν τούτοις ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικοοικονομικῆς σκοπιμότητος ἢ προπολεμικῶς ἀκολουθηθεῖσα, ἰδίᾳ ὁμῶς ἢ μεταπολεμικῶς ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν καθ' ἕκαστα Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν πολιτικῆ τοποθετήσεων ἐκφεύγει, εἰς μεγαλύτερον ἢ μικρότερον βαθμόν, τῆς ἐνδεικνυομένης γραμμῆς κατευθύνσεως, ἐλάχιστα ἀνταποκρινομένη πρὸς τὴν οικονομικὴν λειτουργίαν τῆς Ἰδιωτικῆς Ἀσφαλίσεως, ἥτοι τῆς συγκεντρώσεως κεφαλαίων καὶ τροφοδοσίας διὰ τούτων τῆς μακροπροθέσου πιστωτικῆς ἀγορᾶς.

8. Τὸ πόσον ἡ πολιτικῆ αὕτη παρεκκλίνει τῆς γραμμῆς ἣτις ἐνδεικνύται ἀπὸ κοινωνικοοικονομικῆς ἀπόψεως διὰ τὰς τοποθετήσεις τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων καταφαίνεται ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως τοῦ Ἐνεργητικοῦ διαφόρων Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν τῆς Ἀλλοδαπῆς.

Οὕτω, εἰς Σουηδίαν τὸ ἐνεργητικόν ὄλων ὁμοῦ τῶν Ἰδιωτικῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν ἐνεφάνιζε κατὰ τὸ ἔτος 1952 τὴν ἀκόλουθον σύνθεσιν :

	ο/ο ἐπὶ συνόλου
Ταμείον καὶ καταθέσεις	3,2
Ὁμολογία	39,4
(κυρίως Βιομηχανικαὶ Ὁμολογία, Κτηματικαὶ Ὁμολογία, Ὁμολογία Συγκοινωνιακῶν Ἐπιχειρήσεων καὶ Ὁμολογία Κράτους καὶ Δήμων).	
Ἄτερα χρηματόγραφα	9,5
Δάνεια πρὸς Δήμους	5,5
Ἐνυπόθηκα Δάνεια	25,1
Ἀκίνητα	3,8
Λοιπὰ στοιχεῖα τοῦ ἐνεργητικοῦ	13,5

Οί έν Έλλάδι ιδιωτικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί ώς πηγή έφοδιασμού 7
 διά κεφαλαίων τής έλληνικής οίκονομίας

Ώσαύτως εις Δυτικην Γερμανίαν ή κατά τά έτη 1952
 και 1953 άκαθάριστος προσάυξησις τών τοποθετήσεων κεφαλαίων
 τών ιδιωτικών Ασφαλιστικών Έταιρειών κατενέμετο ώς άκολουθώς :

	% έπί συνόλου	
	1952	1953
Ένυπόθηκα Δάνεια	24,1	19,6
Όμολογίαι και Δάνεια	40,7	40,9
(κυρίως μακροπρόθεσμος χρηματοδότησις Βιομηχανιών και χρηματοδότησις τοϋ Προγράμματος άνεγέρσεως Οικοδομών).		
Άλλα χρηματογγραφα	17,8	25,0
Άκίνητα	10,8	9,7
Έτεροι τοποθετήσεις	6,6	4,8

Έξ άλλου, εις Μ. Βρεταννίαν τό ένεργητικόν τής «Royal Exchange Assurance» (άνερχόμενον εις λιρ. 45.600.000) ένεφάνιζε κατά τό 1953 τήν άκόλουθον σύνθεσιν :

	% έπί συνόλου	
Ταμείον και Καταθέσεις	4,9	
Ένυπόθηκα δάνεια	8,7	
Όμολογίαι Βρεταννικής και ξένων Κυβερνήσεων	21,2	
Έτεροι χρηματικά έπενδύσεις (Βιομηχανικά, Όμολογίαι κλπ.)	48,5	
Όφειλά Πρακτορείων και έτεροι χρεωστικοί λογαριασμοί	9,3	
Άκίνητα	1,5	
Έτερα Στοιχεία	5,9	

Παρομοίαν πρός τήν άνωτέρω εικόνα παρουσίαζε κατά τό αυτό έτος τό Ένεργητικόν τής Έλβετικής Ασφαλιστικής Έταιρείας «Helvetia».

Εις τās άνωτέρω χώρας αί Ασφαλιστικά Έταιρεία, χωρίς νά παραμελοϋν τās άνάγκας των ώς Ασφαλιστικών Όργανισμών και τά συμφέροντα τών παρ' αύταίς ήσφαλισμένων, συμβάλλουν εις αξιόλογον βαθμόν διά τής ύπ' αύτών άκολουθουμένης πολιτικής τοποθετήσεων εις τήν κάλυψιν τών εις μακροπρόθεσμα κεφάλαια άναγκών τής Έθνικής και τής Δημοσίας Οίκονομίας τών άντιστοίχων χωρών.

8. Οί έν 'Ελλάδι Ιδιωτικοί Ασφαλιστικοί οργανισμοί ως πηγή έφοδιασμού διά κεφαλαίων τής έλληνικής οικονομίας

9. 'Η έρευνα τοϋ θέματος τών έπενεκτέων παρ' ήμίν μεταβολών εις τήν πολιτικήν τοποθετήσεων τών 'Ασφαλιστικών Κεφαλαίων—δι' άντιστοίχου διαρρυθμίσεως τών σχετικών διατάξεων τής 'Ασφαλιστικής Νομοθεσίας—θα πρέπη κατ' ανάγκην νά βασισθῆ επί τών νομισματικών και τών ύπ' αϋτών έπηραζομένων γενικωτέρων συνθηκών τής χώρας, ως και τών συνθηκών υπό τας όποίας διεξάγονται σήμερα αι έργασίαι τών 'Ασφαλιστικών 'Επιχειρήσεων έν 'Ελλάδι. 'Η εξέτασις τοϋ ζητήματος επί τής βάσεως ταύτης δεικνύει ότι έφαρμογή παρ' ήμίν πολιτικής τοποθετήσεων τών 'Ασφαλιστικών Κεφαλαίων, οΐα ή έφαρμοζομένη εις τας άνωτέρω αναφερθείσας χώρας, θα ήτο μέν σκοπιμωτέρα από τής άπόψεως καλύψεως τών εις κεφάλαια αναγκών τής 'Ελληνικής Οικονομίας, θ' άντέβαινε όμως έν πολλοίς προς τά συμφέροντα τών 'Ασφαλιστικών 'Επιχειρήσεων.

Πράγματι, αι τοποθετήσεις εις όμολογίας Ιδιωτικής και κρατικής, συνιστώσαι, ως προηγουμένως διεπιστώθη, τήν κυριωτέραν μορφήν έπενδύσεως ασφαλιστικών κεφαλαίων εις ξένας χώρας, αποτελοϋν παρ' ήμίν, ως έκ τών έπικρατησασών εις τό παρελθόν νομισματικών συνθηκών, άπολύτως ανασφαλῆ και έπομένως έλάχιστα ένδειξιμένην μορφήν ασφαλιστικής τοποθετήσεως. Καθ' όσον δ' άφορᾷ τας εις μετοχάς τοποθετήσεις, αϋται περικλείουν ώσαύτως, έξ άλλων λόγων βεβαίως, κίνδυνον ζημιών διά τας 'Ασφαλιστικές 'Εταιρείας (πρόσφατον παράδειγμα παρ' ήμίν αι ζημίαι τών μετόχων τής 'Εθνικής Τραπέζης). Διά τόν λόγον μάλιστ αϋτόν εις ώρισμένες χώρας (π.χ. εις Γερμανίαν) εΐναι περιωρισμένον έκ τοϋ νόμου τό ποσοστόν τών έπενδύσεων τής μορφής ταύτης προκειμένου περι 'Ασφαλιστικών 'Εταιρειών. 'Εκτός τούτου, άμφότεραι αι άνωτέρω μορφαι τοποθετήσεων παρουσιάζουν παρ' ήμίν, ως έκ τών κρατουσών συνθηκών εις τήν άγοράν χρηματιστηριακών άξιών, περιωρισμένην έν συγκρίσει προς άλλας χώρας ρευστότητα. Διά τούς λόγους άκριβώς αϋτούς κρίνεται υπό τής άρμοδίας 'Υπηρεσίας τοϋ 'Υπουργείου 'Εμπορίου, γενικώς ως όρθῆ ή πολιτική τήν όποιάν έφήρμοσαν μέχρι τοϋδε πολλαι 'Ελληνικαι 'Ασφαλιστικαι 'Εταιρειαι, διαθέσασαι βαθμιαίως έν, συνολικώς σημαντικόν, μέρος τών κεφαλαίων των εις άγοράς άκινήτων. Διότι διά τής τοιαύτης τοποθετήσεως απέκτησαν αϋται μίαν στερεάν οικονομικήν βάση, ήτις και τά συμφέροντα τών πελατών των καταχώρωσε και εις αϋτάς επέτρεψε νά διατηρήσουν ή και νά ένισχύσουν τήν θέσιν των έν τῆ ασφαλιστική άγορᾷ, εις βάρος άλλων 'Εταιρειών αι όποίαι, αντί τής άνω-

τέρω τοποθετήσεως, είχαν επενδύσει τὰ κεφάλαιά των άποκλειστικώς ή κυρίως εις χρηματογράφα, ύποσιτᾶσαι έν τευθεν σημαντικᾶς ζημίας.

Κατά συνέπειαν, ή άποψις τής σκοπιμωτέρας διοχετεύσεως εις τήν Οικονομίαν τών εις τὰς Ίδιωτικᾶς Ἀσφαλίσεις συγκεντρουμένων κεφαλαίων πρέπει νά συνδυασθῆ με τήν άποψιν τής περιφρουρήσεως τών συμφερόντων και τών αναγκών τών Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων, έφ' ὅσον αἱ δύο αὐται άπόψεις δέν συμπίπτουν παρ' ήμίν. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τών δύο τούτων άπόψεων προκύπτουν τ' άκόλουθα συμπεράσματα ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τών νομοθετικῶς επενεκτέων τροποποιήσεων εις τήν πολιτικὴν - τοπςθειήσεων τών Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν.

10. α) Ὡς πρὸς τὸ Τακτικὸν Ἀποθεματικόν. Ἐφ' ὅσον αἱ εις άκίνητα τοποθετήσεις τών Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν ἔχουν φθάσει (ή ύπερβῆ) ή άφ' ἧς φθάσουν ὠρισμένον ποσοστὸν τοῦ Ἐνεργητικοῦ (ὀρισθησόμενον εις ὕψος δυνάμενον νά θεωρηθῆ ὡς έπαρκῶς άνταποκρινόμενον πρὸς τήν άνιάγκην αὐτῶν ὅπως ἔχουν μιαν στερεάν οικονομικὴν βάση) θά πρέπει νά ύποχρεοῦνται νομοθετικῶς αὐται ὅπως τοποθετοῦν πάσαν μελλοντικὴν προσάυξησιν τοῦ τακτικοῦ αὐτῶν άποθεματικοῦ άποκλειστικῶς : αα) εις μεσο-ή μακρο-πρόθεσμα βιομηχανικά δάνεια. έξησφαλισμένα δι' έμπραγματῶν άσφαλείας και τής ρήτρας συναλλάγματος, χορηγούμενα δέ κατόπιν έγκρίσεως, διά τὰς καθ' ἕκαστα περιπτώσεις, ὑπὸ τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους και ὑπὸ (λοιποῦς πλην τών άνωτέρω) ὄρους ὑπ' αὐτοῦ καθοριζομένους· ββ) έν περιπτώσει μετατροπῆς τών μεγαλυτέρων εκ τών παρ' ήμίν Δημοσίων Ἐπιχειρήσεων εις Ἐπιχειρήσεις Μικτῆς Οικονομίας ή ίδρύσεως μελλοντικῶς τοιούτων έπιχειρήσεων, εις μετοχᾶς αὐτῶν. Σημειωτέον ὅτι ή πρώτη ὡς άνω μορφή τοποθετήσεως άσφαλιστικῶν κεφαλαίων εφαρμόζεται εις μεγάλην σχετικῶς ἔκτασιν εις τήν μεταπολεμικὴν Γερμανίαν (Schuldscheindarlehen)· συνεπῶς θά ήδύνατο νά χρησιμοποιηθῆ παρ' ήμίν ή εκεί κτηθεῖσα πείρα και ή βάση ταύτης διαμορφωθεῖσα δικονομία τών τοιούτων χορηγήσεων.

Σημειωτέον άκόμη ὅτι ὑφίστανται σχετικῶς σημαντικά περιθώρια διά τήν ὑπὸ τών Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν διενέργειαν τοποθετήσεων ὑπὸ τὰς άνωτέρω δύο μορφᾶς, δοθέντος ὅτι εις πολλές Ἐταιρείας εἶναι ἤδη έπαρκές τὸ ποσοστὸν τοποθετήσεως εις άκίνητα (βλ. άνωτ.), ένῶ τὸ μέχρι τοῦδε δημιουργηθέν ὑπ' αὐτῶν τακτικόν άποθεματικόν ὑπολείπεται σημαντικῶς τοῦ μετοχικοῦ αὐτῶν κεφαλαίου, πρὸς τὸ ὅποῖον κατὰ νόμον πρέπει τελικῶς νά έξισωθῆ τοῦτο.

10 Οί έν 'Ελλάδι ιδιωτικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί ως πηγή έφοδιασμοῦ
διά κεφαλαίων τής έλληνικής οικονομίας

'Εξ άλλου, καί διά τής έσχάτως γενομένης αύξήσεως εις 1 έκατομύριον ν. δραχμών τοῦ μινίμου ποσοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου τῶν 'Ανωτύμων 'Εταιρειῶν, θά έπέλεθ σημαντική αύξησις τοῦ Μετοχικοῦ Κεφαλαίου πολλῶν 'Ασφαλιστικῶν 'Εταιρειῶν καί συνεπῶς αντίστοιχος αύψωσις τοῦ ριζοῦ τοῦ τακτικοῦ άποθεματικοῦ καί γενικώτερον τής «'Ασφαλιστικῆς Τοποθετήσεως».

11. β) 'Ως πρὸς τὰ έκτακτά άποθεματικά. 'Ως πρὸς τόν τρόπον τοποθετήσεως τούτων οὔτε ύφίστανται, οὔτε εἶναι σκόπιμον ὅπως τεθοῦν μελλοντικῶς περιορισμοί. Δέν εἶναι δέ τοῦτο σκόπιμον, διότι έπιβολή νομοθετικῶν περιορισμῶν θά εἶχε πιθανῶς δυσμενή αντίκτυπον έπί τοῦ μέτρου δημιουργίας έκτάκτων άποθεματικῶν, έάν αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμεναί τοποθετήσεις ἤθελον θεωρηθῆ ὑπὸ τῶν 'Ασφαλιστικῶν 'Εταιρειῶν ὡς ανεπαρκοῦς άποδοτικότητα καί άσφαλείας. Τό πιθανόν τής δημιουργίας τοῦ άνωτέρω άντικτύπου έτονίσθη καί ὑπὸ τῶν ειδικῶν έπί τῶν άσφαλιστικῶν θεμάτων κατὰ τὰς μετ' αὐτῶν γενομένας έπί τοῦ σημείου τούτου συζητήσεις.

12. γ) 'Ως πρὸς τὸ «Τεχνικὸν άποθεματικόν». Τοῦτο σχηματίζεται — ὑποχρεωτικῶς έκ τοῦ νόμου— καθ' έκαστον έτος πρὸς άντιμετώπισιν τῶν έν Ισχύϊ κινδύνων, εις περίπτωσιν πραγματοποιήσεως τούτων, καί δὴ τοῦ ποσοστοῦ κινδύνων τήν κατὰ τοῦ ὁποῦοῦ άσφάλισιν ἢ άσφαλιστικῆ έπιχειρήσις άναλαμβάνει διά τῶν Ιδιῶν αὐτῆς μέσων. 'Αποτελεῖται δέ τὸ «τεχνικὸν άποθεματικόν» έκ τῶν 40% τοῦ ποσοῦ τῶν κατὰ τὸ αντίστοιχον έτος πραγματοποιηθέντων άσφαλιστρῶν, μετὰ τήν έκ τοῦ ποσοῦ τούτου έκπτώσιν τῶν καταβληθέντων (ἢ καταβλητέων) εις άλλας 'Ασφαλιστικὰς 'Εταιρείας άνασφαλιστρῶν. Πρόκειται, συνεπῶς, περί κεφαλαίου τὸ ὁποῖον καθ' έκαστον έτος έμφανίζεται εις τὸν 'Ισολογισμόν τῶν 'Ασφαλιστικῶν 'Εταιρειῶν καί τὸ ὁποῖον ύφίσταται μόνον διακυμάνσεις πρὸς τὰ άνω ἢ πρὸς τὰ κάτω, άναλόγως τοῦ πλάτους τῶν κυμάνσεων τής άσφαλιστικῆς παραγωγῆς έκάστης 'Εταιρείας, άντιπροσωπεύει δέ μόνον εις τὰς μεγαλυτέρας άσφαλιστικὰς 'Εταιρείας συνολικόν ποσόν 40 περίπου έκατομμυρίων ν. δραχμῶν (έτος 1953).

Διά τήν τοποθέτησιν τοῦ τεχνικοῦ άποθεματικοῦ δέν ύφίστανται νομοθετικοί περιορισμοί: 'Ως έκ τοῦ σκοποῦ ὅμως διά τόν ὁποῖον τὸ άποθεματικόν τοῦτο προορίζεται, πρέπει βεβαίως νά εἶναι τοποθετημένον εις εύχερῶς ρευστοποιησίμους άπαιτήσεις.

'Εκ τής έρεύνης τῶν 'Ισολογισμῶν διαφόρων 'Ασφαλιστικῶν 'Εταιρειῶν προκύπτει ὅτι τὸ τεχνικὸν άποθεματικόν άντικρύζεται εις

Οί ἐν Ἑλλάδι ἰδιωτικοὶ ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοὶ ὡς πηγὴ ἐφοδιασμοῦ 11:
διὰ κεφαλαίων τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας

τὸ σκέλος τοῦ Ἐνεργητικοῦ διὰ συγκεκαλυμμένων πιστώσεων πρὸς ἀσφαλιζομένας καὶ ἀντασφαλιζομένας Ἐταιρείας (εἰσπρακτέα ἀσφάλιστρα καὶ ἀντασφάλιστρα, βλ. ἄνωτ.). Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι πολλαὶ τῶν τοιούτων πιστώσεων ἔχουν καταστῆ μεσοπρόθεσμοι, ὡς ἐκ τῆς ἐπανειλημμένης ἀνανεώσεως αὐτῶν, αἱ Ἀσφαλιστικαὶ Ἐπιχειρήσεις ἔχουν τὴν δυνατότητα — ὡς καὶ εἰς τὰς γενομένας συζητήσεις ἐτονίσθη — ὅπως ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς ἐκάστοτε ληξιπροθέσμους ὑποχρεώσεις αὐτῶν (κυρίως καταβολὴ ἀποζημιώσεων διὰ πραγματοποίησας κινδύνους). Τὴν δυνατότητα δὲ ταύτην παρέχουν εἰς αὐτὰς οὐχὶ τόσο αἱ καταθέσεις καὶ τὸ Ταμεῖον τῶν, ὅσον τὸ ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενον χαρτοφυλάκιον τίτλων, ἢ περιορισμένη ρευστότης τῶν ὀποίων ἐξουδετεροῦται ἐν μέρει διὰ τῆς εἰς πολλὰς περιπτώσεις πιστώσεως τῶν πρακτορείων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν μὲ τὰ ποσὰ τῶν καταβλητέων ἀποζημιώσεων ἢ μέρος τῶν ποσῶν τούτων. Ἐπιπλέον, λόγῳ τῆς ἀντασφαλίσεως τῶν κινδύνων εἰς ἄλλας Ἐταιρείας, αἱ καταβαλλόμεναι ἐκάστοτε ἀποζημιώσεις ἐν μέρει μόνον βρῦνουν τὴν συνάψασαν τὸ συμβόλαιον Ἀσφαλιστικὴν Ἐταιρείαν.

Τούτου δοθέντες, θὰ ἦτο δυνατόν ὅπως διατεθοῦν δι' ἄλλας τοποθετήσεις σημαντικὰ κεφάλαια τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐπιχειρήσεων (βλ. ἄνωτ.), ἐὰν δὲν ἐδεσμεύοντο ταῦτα ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω πιστώσεων πρὸς ἀσφαλιζομένους καὶ ἀντασφαλιζομένους. Τοιαῦται πρόσφοροι ἐπενδύσεις θὰ ἦσαν ἐπενδύσεις εἰς ἔντοκα γραμμάτια τοῦ Δημοσίου βραχυπροθέσμου λήξεως. Μάλιστα, διὰ τῶν τοιούτων ἐπενδύσεων αἱ Ἀσφαλιστικαὶ Ἐταιρεῖαι θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ καλύψουν ἀκόμη καὶ μεσοπρόθεσμους πιστωτικὰς ἀνάγκας τοῦ Δημοσίου, διὰ τῆς κατ' ἐπανάληψιν ἀνανεώσεως τῶν ἐκάστοτε ληγόντων γραμματίων.

Ἡ λομβάνουσα ὁμως χώραν σήμερον πιστοδότησις ὑπὸ μορφήν διενεργείας ἀσφαλειῶν καὶ ἀντασφαλειῶν ἐπὶ πιστώσει δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διακοπῆ ἢ νὰ περιορισθῆ οὐσιωδῶς ὑπὸ τὰς ἤδη κρατούσας συνθήκας, διότι ὁ μεταξὺ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν διεξαγόμενος σήμερον ἀνταγωνισμὸς κυρίως εἰς τὸν τομέα τῶν πιστώσεων πρὸς τοὺς ἀσφαλιζομένους ἐκδηλοῦται. Αἱ πιστώσεις δὲ αὗται δημιουργοῦν τὴν ἀνάγκην τῆς διενεργείας καὶ ἀντασφαλίσεων ἐπὶ πιστώσει. Ἄλλωστε, συμφώνως πρὸς διατυπωθεῖσαν γνώμην, ἢ παροχὴ πιστώσεων ἀμφοτέρων τῶν ἀνωτέρω μορφῶν ἐν μέρει ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν καλύψεως τῶν πιστωτικῶν ἀναγκῶν τῆς Οἰκονομίας.

12 Οι έν Έλλάδι ιδιωτικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί ως πηγή έφοδιασμού
διά κεφαλαίων τής ελληνικής οικονομίας

Παρά ταύτα δύναται νά θεωρηθῆ ὡς πιθανόν ὅτι θά ἐπῆρχετο περιορισμός ἔν τινι μέτρῳ τῶν ἀνωτέρω πιστώσεων, καί συνεπῶς ἀποδέσμευσις κατ' ἀντίστοιχον μέτρον τῶν εἰς αὐτάς ἤδη ἀφιερυμένων κεφαλαίων, χωρίς δυσμενῆ ἀντίκτυπον ἐπί τῆς ασφαλιστικῆς παραγωγῆς, ἐάν διηνοίγετο ἡ δυνατότης συναγωνισμοῦ τῶν ασφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τῆς τιμολογιακῆς αὐτῶν πολιτικῆς, ὅποτε θά ἐμειοῦτο ἡ ἀνάγκη συναγωνισμοῦ εἰς τὸν τομέα τῶν ἐμμέσων πιστώσεων πρὸς τοὺς ἀσφαλιζομένους. Ἡ δυνατότης αὕτη θά ἐδημιουργεῖτο, ἐάν; αα) κατηργεῖτο τὸ σήμερον ὑφιστάμενον σύστημα τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ἐνιαίου ἀσφαλιστροῦ (τοῦ ὀριζομένου ἐκάστοτε ὑπὸ τῆς Ἐνώσεως Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν) καί καθιεροῦτο ἀντ' αὐτοῦ, νομοθετικῶς, ἀνώτατον ὄριον ἀσφαλιστικοῦ τιμολογίου, παρεχομένου εἰς τὰς ἐπί μέρους ἀσφαλιστικὰς Ἐταιρεῖας τοῦ δικαιώματος ὅπως καθορίζουν ἰδίαν ἐκάστη τιμολογιακὴν πολιτικὴν (ὡς τοῦτο συμβαίνει εἰς πλείστας ξένας χώρας), χωρίς ἐτέραν δέσμευσιν πλὴν ἐκείνης τῆς ἐκ τοῦ νόμου ἀνωτάτης τιμῆς· καί ββ) κατηργεῖτο ἡ ἀπὸ τοῦ 1941 ὑφισταμένη νομοθετικὴ ἀπαγόρευσις τῆς ἐπιστροφῆς ὑπὸ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν εἰς τοὺς ἀσφαλιζομένους μέρους τῶν παρ' αὐτῶν εἰσπραττομένων (μετὰ τοῦ κυρίου ἀσφαλιστροῦ) προσθέτων ἀσφαλιστικῶν δικαιωμάτων. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω μέτρων θά ἠῤῥξανε, ὡς ἐκ τῆς μειώσεως τοῦ μέσου ἀσφαλιστροῦ εἰς τὴν ὁποῖαν ταῦτα θά ὠδήγουν (βλ. κατ.), τὸ βᾶρος τῶν ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν ἐκ τῆς παροχῆς ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀνωτέρω μορφῆς ἀτόκων πιστώσεων, καί θά ὠδήγει πιθανῶς, καί ἐκ τοῦ λόγου τούτου, εἰς μείωσιν τῶν τοιούτων πιστώσεων.

13. Μείωσις τῶν πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους πιστώσεων θά ἐπῆρχετο, ἐνδεχομένως, καί διὰ τῆς λήψεως μέτρων πρὸς ἀπαγόρευσιν τῆς ἀναμίξεως Τραπεζῶν εἰς ἀσφαλιστικὰς ἐργασίας, διὰ τῆς ὁποίας δημιουργεῖται σήμερον ἀνταγωνισμός ὑπὸ ἀνίσους ὄρους μεταξὺ τραπεζικῶν καί μὴ τραπεζικῶν ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν εἰς βᾶρος τῶν δευτέρων. Ὁ τοιοῦτος ἀνταγωνισμός, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπιδρᾷ ὑψωτικῶς ἐπί τῶν ἐξ ἀσφαλιστρῶν ἐπιβαρύνσεων τῶν ἠσφαλισμένων, ἐξῴθεϊ τὰς μὴ τραπεζικὰς Ἀσφαλιστικὰς Ἐταιρεῖας εἰς τὴν διεύργειαν εἰς εὐρεῖαν κλίμακα ἀσφαλίσεων ἐπί πιστώσει τοῦ ἀσφαλιστροῦ, ἵνα διὰ τούτου ἐξουδετερώσουν ἔν τινι μέτρῳ τὴν ἔναντι τῶν τραπεζικῶν ἀσφαλιστικῶν Ἐταιρειῶν μειονεκτικότητά των καί ἀνταγωνισθοῦν αὐτάς εἰς τὸν μόνον τομέα εἰς τὸν ὁποῖον ἔχουν τὴν δυνατότητα ἀνταγωνισμοῦ.

14. Ἐν ἐκ τῶν σημείων εἰς τὰ ὁποῖα ἐμφανίζεται ὡσαύτως ἐν-

Οί έν 'Ελλάδι ιδιωτικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί ως πηγή έφοδιασμού 13:
διά κεφαλαίων τής ελληνικής οικονομίας

δεικνυομένη μεταβολή τής σήμερον ακόλουθουμένης υπό τών 'Ασφαλιστικών 'Εταιρειών πολιτικής - τοποθετήσεων είναι ή άφορώσα τό υπό τόν τίτλον «Ταμείον - Καταθέσεις» στοιχείον τοῦ 'Ενεργητικοῦ αὐτῶν. Ὡς διεπιστώθη προηγουμένως, εἰς ώρισμένας 'Ασφαλιστικές 'Εταιρείας τό υπό τόν άνωτέρω τίτλον στοιχείον άντιπροσωπεύει λίαν ύψηλόν ποσοστόν τοῦ συνόλου τοῦ 'Ενεργητικοῦ κατά πολύ ύπερβαίνον τό φυσιολογικόν ὄριον, τό γεγονός δέ τοῦτο ὀφείλεται πιθανῶς εἰς τό ὅτι αἱ έν λόγω 'Εταιρεῖται έμφανίζουσι λογιστικῶς έξωγκωμένον Ταμείον, ένῶ εἰς τήν πραγματικότητα ἔχουσι διοχετεύσει σημαντικόν μέρος τῶν κεφαλαίων τοῦ «Ταμείου» εἰς διαφόρους βραχυπροθέσμους τοποθετήσεις. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ κεφάλαια τῶν 'Ιδιωτικῶν 'Ασφαλίσεων άνήκουσι εἰς τήν 'Αγοράν Κεφαλαίων καί εἰς τήν αγοράν ταύτην πρέπει νά διατίθενται, υπό τόν ὄρον τής ίκανοποιήσεως τής ανάγκης ρευστότητος τῶν 'Ασφαλιστικῶν 'Επιχειρήσεων, ένδεικνυται ὅπως καθορισθῆ νομοθετικῶς ποσοστόν 5% περίπου τοῦ 'Ενεργητικοῦ ὡς maximum ποσοστόν Ταμείου καί Καταθέσεων, ή ύπερβασίς τοῦ ὁποῦ ν' άπαγορεύεται εἰς τās 'Ασφαλιστικές 'Εταιρείας. Ἡ νομοθετική αὕτη ρύθμισις θ' άπετέλει έν πρόσθετον μέσον, τό ὁποῖον θά συνέβαλεν εἰς τήν μεγαλύτεραν διοχέτευσιν ασφαλιστικῶν κεφαλαίων εἰς τήν μακροπρόθεσμον πιστωτικὴν αγοράν, υπό τήν προϋπόθεσιν, βεβαίως, ὅτι θά διενηργεῖτο συστηματικὸς ἔλεγχος τῶν 'Ασφαλιστικῶν 'Εταιρειῶν πρὸς παρεμπόδιον τής καταστρατηγήσεως τής άνωτέρω άπαγορεύσεως.

15. Ἡ πρακτική άξία τῶν άνωτέρω ὑποδεικνυομένων μέτρων θά ηύξάνετο, εἰς μεγαλύτερον ἢ μικρότερον βαθμόν, άνν παραλλήλως πρὸς ταῦτα ἔλαμβάνοντο μέτρα άποσκοποῦντα εἰς αύξησιν τής ασφαλιστικῆς παραγωγῆς.

Καθ' ὅσον άφορᾷ τήν έν γένει ασφαλιστικὴν παραγωγήν, ὁ άνωτέρω σκοπός πιθανῶς θά έπετυγχανετο διά τής προτεινομένης άνωτέρω καταργήσεως τοῦ κρατοῦντος σήμερον συστήματος τοῦ ένιαίου ασφαλιστικοῦ τιμολογίου, καί τής παραλλήλου άρσεως τής ύφισταμένης νομοθετικῆς άπαγορεύσεως περί έπιστροφῆς ασφαλ. δικαιωμάτων. Κατά τήν άποψιν τής άρμοδίας Κρατικῆς 'Υπηρεσίας (Διεύθυνσις 'Ανωνύμων 'Εταιρειῶν) διά τῶν μέτρων τούτων θά έπήρχετο μείωσις τοῦ μέσου ασφαλίστρου, αὕτη δέ θά ὡδήγει εἰς διεύρυνσιν τοῦ κύκλου ασφαλιστικῶν έργασιῶν εἰς ποσοστόν οὐχί μικρότερον εκείνου τό ὁποῖον εἶναι άναγκαῖον διά τήν πραγματοποίησιν αύξήσεως τής καθαρᾶς συνολικῆς «ασφαλιστικῆς παραγωγῆς».

16. Καθ' ὅσον άφορᾷ ειδικώτερον τήν ασφαλιστικὴν παραγωγ-

γὴν τοῦ κλάδου Ζωῆς, ὅστις ἔχει περιέλθει μεταπολεμικῶς εἰς μαρασμόν, ἢ ἀναζωογόνησις τούτου θὰ ἦτο καὶ ἀπὸ ἀπόψεως Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τοσοῦτον μᾶλλον ἐνδεδειγμένη, ὅσον ἢ διὰ τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ζωῆς λαμβάνουσα χώραν συγκέντρωσις κεφαλαίων ἔχει μεγαλυτέραν σημασίαν ἢ ὅσον εἰς ἄλλους κλάδους, κατ' ἀκολουθίαν τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἀσφάλειαί εἰς τὸν κλάδον ζωῆς εἶναι κατὰ κανόνα μακρᾶς προθεσμίας, τὰ δὲ ποσὰ τῶν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀσφαλίσεως καταβαλλομένων ἀσφαλιστρῶν εἶναι μέγала συγκρινόμενα πρὸς τὸν πρὸς κάλυψιν κίνδυνον.

17. Ὑπὸ τὰς κρατούσας σήμερον παρ' ἡμῖν συνθήκας, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ αἰτίου εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλεται ἡ σημερινὴ καχεξία τοῦ ἐν λόγῳ κλάδου, τὰ μέσα τὰ ὁποῖα θὰ ἐνεφάνιζον τὰς περισσοτέρας πιθανότητάς ἐπιτυχίας εἶναι : π ρ ὠ τ ο ν , ἢ καθιέρωσις τῆς ρήτηρας συναλλάγματος εἰδικῶς διὰ τὰς ἀσφαλείας ζωῆς— ἢ εἰσαγωγή τῆς ὁποίας θὰ ἐδικαιολογεῖτο ἄλλως τε καὶ ἐκ τοῦ προαναφερθέντος λόγου, ὅτι αἱ ἀσφάλειαί εἰς τὸν κλάδον ζωῆς εἶναι μακρᾶς προθεσμίας. Καὶ δ ε ὑ τ ε ρ ο ν , ἢ ἔστω καὶ μερικὴ ἀποζημίωσις τῶν πρὸ τοῦ πολέμου ἠσφαλισμένων εἰς τὸν κλάδον ζωῆς, οἱ ὁποῖοι ἀπώλεσαν κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ὑπερπληθωρισμοῦ τῆς Κατοχικῆς περιόδου καὶ τοῦ Νόμου 18 περί Νομισματικῆς Μεταρρυθμίσεως τὸ σύνολον τῶν ἀσφαλιστικῶν αὐτῶν καταβολῶν ἐνῶ αἱ Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι εἰς τὰς ὁποίας ἦσαν οὔτοι ἠσφαλισμένοι εἶχον, εἰς πλείστας περιπτώσεις, τοποθετήσῃ τὰ διὰ τῶν τοιούτων ἀσφαλίσεων συγκεντρωθέντα κεφάλαια εἰς ἀκίνητα ἢ ἄλλας «πραγματικὰς ἀξίας». Εἶναι λίαν πιθανόν ὅτι ἢ ἐκ τῶν ὑστέρων μερικὴ ἀποζημίωσις τῶν ἠσφαλισμένων τῆς κατηγορίας ταύτης θὰ συνέβαλεν οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἀναζωογόνησιν τῆς ἀσφαλιστικῆς δραστηριότητος εἰς τὸν κλάδον ζωῆς, συνεπῶς δὲ καὶ εἰς τὴν αὐξησιν τῆς διὰ τῶν ἀσφαλείων ζωῆς κοινωνικοοικονομικῆς ἀποταμιεύσεως. Εἰς τὸν σκοπὸν ἀκριβῶς αὐτόν, ἀποβλέπει τελικῶς καὶ τὸ προσφάτως καταρτισθὲν ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ἄνωνύμων Ἑταιρειῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου Σχέδιον Νόμου, διὰ τοῦ ὁποῦ προβλέπεται ἡ καταβολὴ ὑπὸ τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν εἰς πρόσωπα συνάψαντα μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1941 συμβόλαια ἀσφαλείας ζωῆς μερικῆς ἀποζημιώσεως, ἀναλόγου πρὸς τὸ ποσοστὸν τοποθετήσεως εἰς πραγματικὰς ἀξίας ὑπὸ τῶν ἀντιστοιχῶν Ἑταιρειῶν τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραχθέντων ἀσφαλιστρῶν.

18. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον τῶν ἀνωτέρω ἐξετασθέντων μέτρων, ἢ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ καθίσταται προφανῶς δυσχερῆς, πλὴν ἄλλων γενικωτέρων λόγων καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἢ σύναψις ἀσφαλιστικῶν συμ

Οί έν Έλλάδι ιδιωτικοί ασφαλιστικοί οργανισμοί ώς πηγή έφοδιασμού 15
διά κεφαλαίων τής έλληνικής οικονομίας

βολαίων με τήν ρήτραν συναλλάγματος τελει άναγκαίως υπό τήν προϋπόθεσιν ότι αι 'Ασφαλιστικά 'Εταιρείαι σι διενεργούσαι ασφαλείας ζωής θα είναι ώσαύτως κατοχυρωμένοι διά τής ρήτρας τούτης, τουλάχιστον καθ' όσον άφορᾷ τήν τοποθέτησιν του Μαθηματικού αύτών άποθεματικού (Τεχνικού 'Αποθεματικού).

Βεβαίως, ύφίσταται και ή δυνατότης άντασφαλίσεως εις τό 'Εξωτερικόν του μεγαλυτέρου ή του μεγίστου μέρους του διά τής συνάψεως ασφαλιστικών συμβολαίων αναλαμβάνομένου υπό των αντίστοιχων 'Εταιρειών κινδύνου, διά μεταφοράς εις τό 'Εξωτερικόν, υπό μορφήν άντασφαλιστρων, αντίστοιχου ποσοστού των εισπραττομένων ύπ' αύτών ασφαλιστρων. Η λύσις όμως αύτη, χωρίς νά είναι άσύμφορος διά τās ασφαλιστικάς 'Εταιρείας (δοθέντος ότι αύται, άκόμη και άν άντασφαλίσουν τό σύνολον του αναλαμβανομένου κινδύνου, εις τό 'Εξωτερικόν, θα εισπράξουν πάντως τὰ 30%—35% των υπό των ήσφαλισμένων καταβαλλομένων ασφαλιστρων υπό τύπον προμηθείας), είναι έπιζημία διά τήν 'Εθνικήν Οικονομίαν τής χώρας. Καί είναι έπιζημία διά τόν εύνόητον λόγον ότι ή άντασφάλιςις συνεπάγεται αντίστοιχον συναλλαγματικήν δαπάνην. Πρέπει δέ νά ληφθῆ ύπ' όψιν ότι ή ήδη βαρύνουσα τήν Συναλλαγματικήν Οικονομίαν τής χώρας έτησία δαπάνη διά μεταφοράν άντασφαλιστρων και ασφαλιστρων (εις άλλοδαπός 'Ασφαλιστικάς 'Εταιρείας) άνέρχεται, συμφώνως πρὸς πληροφορίας έξ έπισήμου πηγής, εις \$ 1.400.000, ποσόν δηλ. ούδόλως εύκαταφρόνητον διά τό ίσοζύγιον πληρωμών τής χώρας μας.

Σκόπιμον θα ήτο, διά τουτο, όπως αντί τής άντασφαλίσεως εις τό 'Εξωτερικόν παρασχεθῆ εις τās ασφαλιστικάς 'Εταιρείας ή δυνατότης όπως τοποθετησῆν τὰ κεφάλαια του τεχνικού αύτών άποθεματικού εις τόν κλάδον Ζωής με τήν ρήτραν συναλλάγματος. Τεχνικώς ή πρὸς τουτο ύφισταμένη δυσχέρεια θα ήδύνατο νά παρακαμφθῆ, εάν έπετρέπετο εις τās 'Ασφαλιστικάς 'Εταιρείας νά διενεργούν, διά ποσόν ίσον πρὸς τό Μαθηματικόν 'Αποθεματικόν αύτών, μακροπροθέσμως καταθέσεις παρά τῷ 'Οργανισμῷ Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής 'Αναπτύξεως (Ο.Χ.Ο.Α.), επί τῆ ρήτρας, συναλλάγματος και επί τόκῳ τουλάχιστον 4,5% (δοθέντος ότι τό έπιτόκιον, βάσει του όποίου καθορίζονται τὰ τιμολόγια ασφαλιστρων ζωής, φθάνει μέχρι 4,25%). 'Ως πρὸς τόν Ο.Χ.Ο.Α. ή άποδοχή τοιούτων καταθέσεων δέν αντίκειται εις τήν φύσιν των έργασιών του, δοθέντος ότι αι ύπ' αυτοῦ διενεργούμεναι χορηγήσεις είναι ώσαύτως διησφαλισμένοι διά τής ρήτρας συναλλάγματος.